

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovanje. Naš rojak od Sv. Antona v Slov. gor. veleč. gospod Alojzij Vršič (dekan) podarhidijakon na Vrbovskem imenovan je kanonikom kaptola Senjskega na Hrvatskem.

Naš rojak g. Martin Majcen, c. kr. nadporočnik v generalnem štabu, je s 1. novembrom t. l. iz Krakova premeščen v Gradec.

Promocija. Doktorjem prava je bil v Gradcu promoviran dne 28. t. m. g. Janko Debelak, c. kr. poštni oficijal v konceptni službi.

Častni občan. Občina Zagorje pri Kozjem je imenovala Andreja Fišer, župnika v Ribnici ob kor. žel., častnim občanom.

Narodni volilni možje se naj povsodi zberejo nekoliko časa pred volitvijo v prostorih, ki so se jim naznanili ali kjer so se navadno zbirali, da se pogovorijo zaradi volitve volilne komisije!

Ali g. dr. Rosina kandidira? Vsled poročil iz ljutomersko-ormoškega okraja in posebno vsled dopisa g. dr. Iv. Omuleca, da se še dela v omenjenem volilnem okraju od nekaterih rodoljubov vedno za izvolitev gosp. dr. Rosine, sešla sta se včeraj, dne 29. t. m. gg. dr. Rosina in Korošec, da se medseboj odkrito porazgovorita o kandidaturi v ljutomerskem okraju. G. dr. Rosina je pri tej priliki izjavil, da nikakor ne kandidira več in da je vse potrebno ukrenil, da se ne dela še nadalje za njegovo kandidaturo. Vsled tega ostane sedaj edini narodni kandidat za ljutomersko-ormoški volilni okraj g. Ant. Korošec.

Ne begajte volilcev! G. Kočevar razpošilja te dni volilcem v ljutomersko-ormoškem okraju naznanilo, da se je odpovedal kandidaturi in da priporoča g. dr. Rosino kandidatom. Ker g. dr. Rosina pod nobenim pogojem ne kandidira več, kakor se razvidi iz naše notice »Ali g. dr. Rosina kandidira?«, zato je sedaj priporočilo g. Kočevarja brez pomena. Volilni možje se sedaj naj ne dajo več motiti, naš edini kandidat je sedaj g. Korošec, in kdor dela proti njemu, dela le na škodo slovenski stvari in na prospeh nemškutarke kandidature!

Kandidatje nemškutarke stranke. Take smole še nemškutarji niso imeli s svojimi kandidati kot letos. V ptujskem okraju niti niso našli v svojih vrstah le sposobnega moža, da bi ga proglasili kandidatom, ampak so si ga morali izposoditi iz ormoškega okraja, namreč nekega Zadravca iz Lopersič. Naši volilni možje se smejiijo zadregi nemškutarjev in bodo sedaj še z večjim navdušenjem šli v boj za svojega domačina, dr. Fr. Jurtelo. Kje pa je g. Janez Visenjak iz Sloma, ki je že večkrat kandidiral v tem okraju. Ah, predragi, on se je že naveličal propadati. Kolikorkrat je še kandidiral, vsakokrat je propal. Več poguma kot Visenjak pa kaže g. Kresnik, ki kandidira proti kmetu g. Roškarju. On ima pogum, da tudi tokrat kot navaden človek — ne kot poslanec — sfrči nazaj v v Črešnjevce kakor zadnjič pri državnozbornih volitvah. Lepo pa je, da on, ki pravi, kmet naj kmeta voli, sedaj nastopa proti kmetu! Koliko zaupanja vživa Kresnik v svojem rojstnem, slovenjebistriškem okraju kaže to, da bodo skoro vsi volilni možje tega okraja volili g. Roškarja in Robiča. Drugi kandidat v mariborskem okraju je neki Damian. Najboljše na njem je, da volilci ne vedo o njem nič dobrega in slabega, da je sploh neznana oseba. V ljutomerskem okraju hoče še enkrat poskusiti svojo srečo gosp. Wratschko, da bo potem, ko bo propadel, lažje šel v »penzijo«, na katerega se že pripravlja. On se sploh hoče kmalu odtegniti javnemu življenju. Njegova kandidatura torej ni resna. Narodni volilci bodo oddali svoje glasove gosp. Korošcu, g.

Wratschku pa posvetili v Orehovce nazaj.

Izjava za g. Korošca. Iz svoje rojstne župnije je dobil g. Korošec naslednjo izjavo: Ker je g. dr. Rosina odpovedal svojo kandidaturo za ljutomerski-ormoški-gornjeradganski okraj, izjavljajo podpisani volilni možje, da bodo dne 4. novembra volili svojim poslancem č. gosp. Antona Korošca, urednika v Mariboru, ki se je opetovano izkazal za delavnega, neustrašenega boritelja za pravice slovenskega naroda. Janez Kunc, Jože Vrhnjak, Lovro Kocmut, Janez Vuk, Franc Slavič, Jožef Čagran, Anton Ferenc, Andrej Borko. — Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 26. oktobra 1902.

Umrli je v Studenicah pri Poljčanah tamošnji poštar, trgovec in posestnik Ivan Kandolin v 58. letu svoje starosti. — N. v m. p.!

Nogo je odrezalo v soboto na koroškem kolodvoru v Mariboru kovaču Poš. Šel je čez tir ter ni opazil, da se mu bliža za hrbtom lokomotiva, katera ga je vrgla ter mu odrezala nogo.

Nogo mu je raztrgalo. Hlapcu Francu Breznik v Krčevini pri Ptujju je raztrgal mlatični stroj desno nogo, ko so ajdo mlatili. Hlapca so prepeljali v deželno bolnišnico v Ptuj.

Vinska letina. Iz Št. Jurja ob Ščavnici se nam sporoča, da ima vinski mošt v Sovjaku 12—13 stopinj sladkorja, v Rožičkem vrhu blizu 15 stopinj. — V Zibiki, okraj Škofija, se je pridelalo letos mnogo vina še od starega trsa. Kupci se vabijo.

Zavoljo javnega nasilstva sta zatožena Anton Taušek iz Sv. Jurija ob juž. žel. in Jožef Kožuh iz Zabukovja v brežiškem okraju, ker sta v Mariboru v neki gostilni psovala in tepla nekega glažarskega pomočnika. Poklicanemu policaju nista hotela povedati imena, temveč sta se mu uprla. Ko je prišel drugi policaj prvemu na pomoč, hotela sta tudi tega policaja nabiti, kar pa se jima ni posrečilo. Zavoljo tega se bodeta morala zagovarjati pred sodiščem.

V Trstu aretirana je bila 21 letna Marija Lang iz Lembaha pri Mariboru, ker je zatožena, da je ukradla perila v vrednosti 50 kron.

Dr. Edvin Ambrositsch odvetnik v Ptujju se bode preselil v Ljubljano. Z Bogom!

Novo okrajno glavarstvo. Ekspozitura okrajnega glavarstva v Konjicah se spremeni v bodočem letu v okrajno glavarstvo in je potrebščina že stavljen v proračunu za l. 1903.

Novo lekarno namerava ustanoviti država v Trbovljah.

Iz Žič se nam piše: Ravno preteklo nedeljo pregledal si je deželni vinarski inštruktor g. V. Kušer naše, žalibog že od trtne uši okužene vinograde, ter imel potem v gostilniških prostorih g. I. G. podučno predavanje s posebnim ozirom na lego, kakovost in odnošajih tukajšnjih vinskih goric. V zanimivih, poljudnih besedah poučil je v mnogobrojnem številu zbrane vinogradnike o prenovitvi vinogradov, drenaži, nabavi trt, podal važna navodila glede prošenj za brezobrestna posojila ter pozival kmete k složnemu, skupnemu delovanju na gospodarstvenem in narodnem polju. Na obrazih vseh prisotnih čitati je bilo posebno zanimanje in pozornost, kajti obravnaval je strokovnjak o najvažnejšem vprašanju za našega kmeta. Besede padle so na rodovitna tla in rodile bodo brezdvombno obilo lepega sadu. G. Kušerju pa izrekamo ob tej priliki iskreno zahvalo za njegov trud in požrtvovalno ljubezen, ki nam daje upanje, da nas na spomlad zopet poseti. — Žiski občani.

Sevniške novice. Volitve volilnih mož so se vršile dne 15. vinot. Izvoljeni so štirje vrli krščansko-narodni možje Mart. Stegenšek, Karl Stegenšek, Ant. Korene in M. Vrisk, vsi štirje kmetijski posestniki. — V tukajšnjem okraju se je prikazala nalezljiva bolezen griža. Več ljudi je že umrlo v razborski, kakor tudi v sevniški župniji, po največ otroci.

Nekdo mi je pravil, da so celo kokoši grižne postale. — Z letino se letos ne moremo nič kaj hvaliti, posebno koder je bila toča in mraz po vinogradih, je prav slaba. V Zajčji gori je bil v nižini spomladi mraz, da je popolnoma uničil ves pridelek. Po vrhu je pa toča šla bojda sedemkrat. Dne 16. julija je prav občutljivo potolkla pol Zajčje gore ter polje, vasi Ledgonje, Dobrova, Orehovo, davčne občine Šmarje. Ljudje bodo morali večinoma žito kupovati. S čim bodo neki obresti plačevali? A vse je tiho, nihče nič ne prosi za nas. Pri županstvu se je posestnikom sicer obljubila pomoč, da bi se le obljuba uresničila, pa za tiste, ki so v resnici poškodovani. — Letos bi imele biti zopet občinske volitve, a zdaj je še vse tiho.

Tatovi. Posestniku Nikolaju Klaneček v Grušovji so ukradli tatovi v noči od 8. na 9. t. m. iz zaprte kleti različne stvari v vrednosti 100 K. Sumi se, da so to storili cigani, ki so se klatili prejšnje dneve v bližini.

Od Sv. Petra v Savinjski dolini. Danes, dne 28. oktobra se je tukaj vršila volitev novega občinskega odbora. Izvoljeni so bili jednoglasno možje katoliško narodne stranke. In sicer v I. razredu: Gg.: Četina Peter, Horvat Blaž, Karnovšek Martin, Mastnak Štefan, Šteiner Janez, Ušen Vinko. Namestniki: Fugina Lovro, Ločičnik Martin in Verdev Blaž. V II. razredu Golčar Franc, Krulej Matija, Škorjanc Matevž, Terlav Alojz, Ušen Valentin, Wolf Jožef. Namestniki: Randl Vinko, Uranjek Janez in Zajc Peter. V III. volilnem razredu: Čremošnik Franc, Hrvat Franc, Mastnak Franc, Voh Matevž, Zajc Jakob. Namestniki: Kač Anton, Mastnak Florjan in Vozlič Matevž. Pred tremi leti je nemčurska trdnjava padla po hudi borbi in danes je bila volitev sijajna in jednoglasna. Naši nasprotniki so se zmernejši spametovali, drugi pa vrgli puško v koruzo, med tem ko so prvi z nami glasovali. To je pač lepo znamenje, da napredujemo in da je nemčurski stranki tukaj za vselej odklenkalo. Torej rojaki vrlo naprej z Bogom za narod!

V Kozjem je dne 19. vinotoka po dolgi mučni bolezni previden s svetimi zakramenti umrl g. Anton Rajgel, posestnik v Mirjem in večletni sodnijski sluga in pismonošec. Rajni je bil nekoliko nemškega mišljenja, a sicer miren značaj. — Dne 10. vinotoka pa je tudi po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspala mlada in bogoljubna, še ne 30 let stara žena, Ana Presiček, rojena Klokošer, hči znamenitega kmeta in posestnika na Veterniku. Sveti jima večna luč.

Ponesrečil se je v Kajžarju v župniji Sv. Miklavža pri Ljutomeru č. g. Jos. Ozmeč, župnik pri Sv. Lovrencu na Dr. polju. Prevrnil se mu je voz in mu poškodoval levo roko.

Pri Sv. Urbanu blizu Ptujja smo izgubili v teku jednega meseca dve vrli osebi. Dne 30. septembra je bil pokopan vrl kmet Matija Markež iz Svetinjec. Zapustil je mlado udovo z majhnim otrokom, bolnega očeta in slabotno mater. Dne 21. t. m. pa je umrla vrla žena Marija Arnuga v Doliču. Celo svoje življenje je posvetila Bogu in bližnjemu. — Svetila obema večna luč!

Iz Št. Lenarta v Slov. goricah. Letos so se tukajšnji Slovenci prvokrat udeležili deželnozbornih volitev. Dasiravno smo znali, da zdaj ne bodemo zmagali, — vendar pa je ta volitev imela za nas nepričakovano ugoden uspeh. Tukajšnji nemškutarji so namreč zmagali s pičlo absolutno večino od dveh glasov! Kako so naši »fünfarjeri« debelo in plašno gledali, ker smo se mi v tako velikem številu udeležili volitve. Niso pričakovali takega nastopa od naše strani. Ze proti koncu volitve še se njim je posrečilo, da so po trgu polovili nekaj »fünfarjev«, kateri se niso mislili udeležiti volitve, ter so tako zmagali z zgoraj omenjeno pičlo večino. In vendar je moralna zmaga na naši strani. Ta zmaga nam je dala pogum, da bodemo prihodnjič še odločnejše nastopili, in prepričani smo, da

moramo zmagati! Že letos bi bila gotova zmaga na naši strani, če bi bila med nami boljša zavednost in organizacija. Ravno tisti volilci, katerim smo skoraj največ zaupali, se niso upali pri volitvi prikazati. Zdaj vsaj poznamo tiste, ki so samo z besedami narodni, v dejanju pa ne. Bog nas varuj takih «narodnjakov»! A vsa čast in slava našim zavednim in vrlim narodnim ženam. Te so prišle neustrašeno volit! Vi pa «junaške» mevže, vzamite si vzgled od slabega ženskega spola! Bi dobro bilo, če bi vi, «možaki» imeli toliko narodne zavesti, kakor naše narodne žene! — Vam «fünfarjem» pa kličemo upanja polni: «Na svidenje» pri prihodnjih volitvah!

Iz državnega zbora. Poročilo državnega zbora in nekaj dopisov je moralo danes izostati, ker vsled novic o volitvah ni bilo prostora.

Žitne cene. V Mariboru: 100 kg rži 13 K 60 v, ovsa 13 K 40 v, koruze 14 K 80 v, prosa 15 K 60 v, ajde 15 K 60 v, — Na Dunaju: 50 kg pšenice 8 K 15 v, rži 6 K 85 v, ječmena 7 K 25 v, koruze 7 K 80 v, ovsa 6 K 65 v, fižola 12 K.

Sadne in druge cene v Mariboru. 1 kg jabolk 20 do 30 v, hrušek 20 do 30 v. **Jestvine:** 1 jajce 8 v, 1 kg sira 32 do 64 v, surovega masla 2 K do 2 K 64 v, 1 liter mleka 18 do 20 v, posnetega mleka 10 do 12 v, sladke smetane 40 do 56 v, kisle smetane 56 do 64 v, 1 kg krompirja 5 do 6 v, čebula 16 do 20 v, česna 50 do 56 v, kumina 1 K do 1 K 10 v, hrena 40 do 50 v, 100 glav zelja 3 krone do 6 K 50 v.

Sejmi na Spodnjem Štajerskem mes. novembra. Arnovž 21., Sv. Janž 6., Brežice 6., Pišce 3., Sromlje 11., Videm 25., Nova cerkev 6., Svetina 21., Nemški Podčetrtek 3., Holenek 15., Sv. Martin v Sulmski dolini 11. (samo za blago), Vetmansteten 19., Rečica 6., Sv. Jurij ob Ščavnici 21., Ivnic 19., Sv. Duh pri Ločah 25., Oplotnica 11., Vitanje 3., Dobje 25., Podčetrtek 21., Podšreda 19., Laško 11., Sv. Lenart v Slov. goricah 6., Ernovž 22., Lang 16., Sv. Vid 3., Sv. Križ pri Ljutomeru 6., Marnberg 11., Hoče 11., Sv. Jurij na Pesnici 19., Sv. Marjeta na Pesnici 24., Sv. Martin pri Vurbergu 10., Ruše 19. (samo za blago), Sv. Peter pri Cmureku 8., Straden 12., Središče 15., Kaniza pri Ptuj 25., Pobrež 6., Ptuj 25. (samo za blago), Radgona 15., Sv. Mohor 11., Poličane 15., Zgornja Poljska 19., Sv. Martin 11., Slov. Gradec 19., Sv. Jurij pod Taborem 21., Vransko 15.

Cerkvene stvari.

Vabilo. K odborovi seji družbe duhovnikov lavantinske škofije dne 4. novembra ob 11. uri predpoldne uljudno vabi preč. gg. odbornike **Predsedništvo.**

Romarski shod v Selnici ob Dravi bo 9. listopada.

Spomenik č. g. Mikliču. Iz Makol se nam piše: Na grobu nesrečne smrti umrlega č. g. Antona Miklič, bivšega kaplana pri nas (gl. »Slov. Gosp.« št. 31 dne 31. julija t. l.) stoji sedaj lep in dostojen spomenik, ki so ga postavili župljani makolski na svoje stroške za 180 kron. Spomenik je izdelal slovenski mojster, g. Vinko Čamernik v Celju, prav okusno in zalo. To je enako štirivoglata marmor (obelisk), dva in pol metra visok. Na prednji strani je slika pokojnega gospoda na porcelan po fotografiji užgana z navadnim napisom, pozlačenim kelihom itd. Na vrhu pa podoba žalujočega angela, kateri pogled človeku srce pretrese. Angel žaluje noč in dan v imenu cele naše župnije za pokojnim gospodom, ki je moral zaradi človeške zlobnosti v najlepših letih življenja iti v gladni grob; žaluje pa tudi in bridke solze preliva nad onimi, ki so toliko žalost in nesrečo pripravili naši župniji. Ta nagrobni spomenik, postavljen od žalujočih župljanov, naj bode tudi nekako očitno zadostilo pred svetom za ostudni zločin, ki se je pri nas

dogodil, sicer od domačih ponočnjakov, ki ga pa vendar župnija ni zakrivila, pač pa ga na vso moč obžaluje. — Ljubi Bog podeli pokojnemu gospodu večni mir in pokoj, nam vsem pa po priprošnji prebl. Dev. Marije in sv. Jožefa milost srečne zadnje ure ... amen.

Društvena poročila.

V nedeljo v Maribor! V nedeljo ob 8. uri zvečer se priredi v Narodnem domu v Mariboru gledališka predstava «Mlinar in njegova hči». Mariborčani in Slovenci iz okolice, pridite trumoma k predstavi. Čisti dobiček, ako se kateri doseže, se bo daroval solski «Družbi sv. Cirila in Metoda».

Iz Žiž nam sporočajo: V nedeljo, dne 2. novembra popoldne po večernicah bo predaval g. Brglez v veliki sobani nove šole, ki ima prostora za najmanj 100 ljudi, o opravljanju drevja v jesenskem času. Vabijo se vsi posestniki iz žiškega okraja in sosednih okrajev, da se v obilnem številu udeležé predavanja.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju ima svoje VI. redno občno zborovanje v nedeljo, dne 9. listopada t. l. Pri zborovanju se bode razpravljalo tudi o jednotnem sistemu slovenske stenografije in ureditvi posredovanja za službe. Z ozirom na važnost zborovanja bilo bi želeli, da se ga udeležijo odvetniški in notarski uradniki kolikor največ mogoče mnogoštevilno, pa tudi gg. šefi naj bi se udeležili enkrat tega tudi za njih važnega zborovanja. — Po zborovanju priredi omenjeno društvo s sodelovanjem celjskega pevskega društva koncert v veliki dvorani Narodnega doma. Program objavimo prihodnjic, omenjamo pa že sedaj, da bodeta sodelovala znana gospoda, humorist Salmič in virtuoz Beno Serajnik. Konečno še omenja vodstvo društva slovenskih odvetniških uradnikov, da je odposlala vsem odvetniškim in notarskim pisarnam na Primorskem, Kranjskem, Koroškem in Štajerskem zapisnike zaradi nabave statistike v njegovem področju službojočih odvetniških in notarskih uradnikov. Veliko število zapisnikov pa se še dozda ni vrnilo. Apeluje se toraj na dotične, ki se zapisnikov niso izpolnili, da to nemudoma store in jih vrnejo srednjemu odboru v Celju. Ako bi pa uradniki katere pisarne tiskovine ne bili prejeli, naj se obrnejo naravnost na društvo v Celju.

Predavanje. V nedeljo, dne 9. listopada 1902 bode dopoldne po božji službi v šoli pri Sv. Križu pri Mariboru potovalni učitelj g. Martin Jelovšek predaval o živinoreji. K temu predavanju se vabijo vsi kmeti in vsi tisti, ki se pečajo z živinorejo.

Slovenji Gradec. Dne 9. novembra bode veselica v prostorih «Kmetijske zadruga» v Slovenjemgradu v prid uboge okoliške šolske mladine. Začetek ob 4. uri popoldne. Gledališka predstava «Sanje», tombola, tamburanje.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 19. oktobra t. l. priredilo nam je tukajšnje gasilno društvo trgatno veselico s tombolo. Lepo vreme, katerega smo ta dan željno pričakovali, nas je na vse zgodaj prav ljubko pozdravilo ter nas privabilo v prostore, nam od naših fantov in deklet z zelenjem, venci, slovenskimi trakovi in zastavami okrašene, toliko gostov, da se skoraj nismo mogli gibati. Veselilo nas je posebno, ko smo zagledali med domačini toliko tujih gostov, kakor Negovčane, Kapelčane, vrlega Gornje Radgončana, Malonedelčane in drage nam Križevčane; med katerimi so bili zastopani vrli gasilci Kokoriški. Domači pevski zbor nam je zapel več mičnih pesmic. Na našo največjo zadovoljnost je prišla naša mladina, kakor tudi gospodarji in gospodinje, poskusit svojo srečo pri tomboli. Veliko veselja so povzročili lepi ter veliko smeja šaljivi dobitki, katere smo dobili večinoma darovane. Vsa čast in zahvala darovalcem! Po tomboli je

sledila šaljiva trgatev. Razumi se, da tu ni manjkalo sladkosnednih tatov in tatic, ki so kradli grozdje; katere so potem smešno našemljeni orožniki kar trumoma sprevaljali pred sodišče, kjer se mora za kaznen darovati društveni blagajnici. Potem je sledila prosta zabava v najlepšem redu in slogi. Ko smo se bratsko poslavljali drug od drugega, se je videlo, da smo se prav težko ločili iz tako poštene in vesele družbe. Zagotovili smo si zopet enako veselo svidenje po božičnih praznikih.

Iz drugih krajev.

Smola zakonskega moža. Hrabroslav Kramarček je bil zasebni uradnik s primerno plačo. Imel je mlado ženo, ki pa ga je držala precej trdo v ojncah. Dovolila mu je trikrat na teden iti po večerji v gostilno, a ob 10. uri je moral biti doma. Kramarček je redno izrabljaj dano dovoljenje, a tudi točno ob 10. uri prihajal domov. Neki večer pa so obhajali odhodnico stanovskega tovariša. Vince jim je zlezlo v glavo. Hrabroslav je v veseli družbi popolnoma pozabil na deseto uro. Ko so vstali in se začeli razhajati, je že zdavno v zvoniku odbila druga ura. Hrabroslavu je začelo lesti srce v hlače. Bal se je žene, ki ni razumela šale. A kmalu mu vzraste pogum, in načrt, kako se bode izrezal, je bil narejen. Ko je prišel domov, sezul in slekel se je že pred vrati svojega stanovanja. Tiho, kar je mogel, se priplazi v sobo. Hitro vrže obleko na stol in stopi k otroškemu vozičku, v katerem je navadno počival njegov prvorojenec. Premikati začne voziček, začetkoma polagoma, potem pa vedno hitreje in glasneje, ter začel otroku prepevati pesmi-uspavanke. Šum prebudi ženo. »Kaj pa delaš?« zakriči žena. »Ah, otrok je začel jokati, in ne morem ga potolažiti, ravnokar je nekoliko utihnil. Toliko časa ga že vozim sem in tja«, izgovarja se mož. »Otroka voziš, pa čega-vega? Najin otrok leži že od večera pri meni na postelji. Voziš, voziš pa ne otroka, marveč »barko«. Nadaljni prizor je zakrila temna noč.

V Scherbachu na Sp. Avstrijskem se je pripetil naslednji umor: Kakih 20 minut od te vasi na bregu potoka je stanovala 43letna Cecilija Gronaus, žena nadmlinarja, s svojima otrokoma Cecilijo in Sofijo, ki sta stara 7 in 11 let. Mož pride le vsakih 14 dni domu. Dne 15. t. m. je poslala Gronaus svoja otroka k teti Mariji Dillmann v Sois. Ko sta otroka odšla, je prišla teta k materi na obisk in je ostala pri njej do treh popoldne. Ko se je vrnila Dillmann domu, so jo že čakali njeni nečakinji pred hišo. Ob pol 7. uri zvečer je teta zopet odšla. Ker je do 10. ure zvečer ni bilo nazaj, sta šla otroka spat. 16. t. m. zjutraj ob 8. uri pa je peljala Dillmann otroka nazaj k materi. Pri hiši je bilo se mirno in okna so bila še z zavesami zakrita. Jedno okno je bilo odprto. Dillmann gre k oknu, odgrne nekoliko zastor in zakriči: »Moj Bog, sestra leži vsa krvava v obrazu mrtva v postelji!« Seveda je prihitelo v kratkem času mnogo radovednih ljudi. Ko je prišla sodnijska komisija in je celo stvar pregledala, je dognala, da Dillmann ni mogla zagledati od dotičnega okna svoje sestre, zatorej je tudi jako čudno, da je zakričala: »Moja sestra leži vsa krvava v obrazu mrtva v postelji!« Ker je sumljiva, da je ona sestro umorila, so jo preteklo soboto zvečer zaprli.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Poraba gnojnic.

Že prej smo nekolikokrat povdarili, da je najbolje, ako stelja popolnoma vso gnojnico popije, da se je le malo nabere. Kar pa se je le nabere, porabi se jako dobro za polivanje gnoja, komposta, za polivanje setev, katerim se hoče naglo pomagati, na travniku, v vrtu, posebno tudi v sadonosniku. Močna

gnojnica pa naj se le ob deževnem vremenu ali z vodo stanjšana rabi, kajti premočna rastlinam škoduje, jih — kakor rečejo — požge. Vleče pa se gnojnica iz dobro cementirane ali še boljše asfaltirane jame s pomočjo raznih sesalk.

Človeški odpadki.

Ti so za gospodarstvo velike važnosti. Saj ljudje povzivajo kmetijske pridelke v njih, torej snovi iz obdelane zemlje, rastlinsko hrano. Kar kmet v svojih pridelkih redilnih snovi izvaža, gre njegovemu posestvu v zgubo ter se kopiči navadno po mestih. Dela se na to, da se v mestih nakopičena rastlinska hrana kmetijstvu zopet na razpolago da. Človeški odpadki se sušijo in izdeljuje se prah „pudreta“, kateri se lahko razpošilja, raztrosi in ki jako dobro vpliva.

„Pudreta“ ima na primer 7-70% dušca, 2-61% fosforove kisline in 2-59% kalija. Izdelovanje pudrete je bolj stvar mest. Kmetovalci, ki so pri mestih, tudi lahko izkoriščajo človeške odpadke iz ljam, sodov itd., katere lahko po ceni dobijo. Tako tudi postopajo umni gospodarji šestokrat. Na deželi se pa gre za to, da se taki odpadki vsaj na posameznemu gospodarstvu skrbno zbirajo.

Povprečno napravi ena odrasla oseba na leto okoli 486 kg trdih in tekočih odpadkov. Ti imajo skupaj 4-12 kg dušca, 1-24 kg fosforove kisline, 1-02 kg kalija. Največ je vreden dušec v skalnici in sicer toliko kakor dušec v žvepleno-kislem amonijaku, kateri ima tržno ceno. Dušec v blatu ima le $\frac{3}{4}$ te vrednosti. Fosforova kislina skalnice je toliko vredna kakor ona superfosfata, a fosforova kislina blata pa le $\frac{1}{3}$ te. Istotako je vreden kali skalnice toliko kakor kali kajnita, a kalij blata le $\frac{1}{3}$ tega. Ako torej na podlagi tržnih ali umetnih gno-

jil računamo, imajo odpadki enega človeka na leto vrednost okoli 3 gl. To je tudi denar, ki bi se sicer za umetna gnojila izdal, pameten gospodar si bode torej znal izdatek za nakupljena gnojila brez škode za množino pridelkov znižati.

Straniščne jame naj bodo za tekočine neprodorne, cementirane. Na njih dno razgrne se plast šotnega praha. Po vsaki rabi stranišča je dobro, če se vrže v njega pest šotnega praha, ki naj bode vedno pripravljen. Superfosfatgips potresati je tudi zelo koristno. Straniščni gnoj vsled šotnega prahu izvrsten postane pa tudi ne izgleda tako ostudno. Porabi pa se za vrt ali za kompost.

Kompost.

Ni dovolj, da kmetovalec skrbno zbira vso rastlinsko hrano v živalskih in človeških odpadkih, temveč jo mora zbirati tudi v vseh drugih raznoterih odpadkih na posestvu ali v bližini istega. Mnogokrat je v raznih odpadkih dobiti po primerni ceni rastlinsko hrano n. pr. od predilnic, usnjarij, mesnic itd. ceneje nego v umetnih gnojilih. Kompost je torej tudi kmetovalčeva hranilnica, v kateri zbira kapital, ki ima, kadar pride v rastline, precejšnjo denarno vrednost.

a) Tvarina za kompost.

Podlaga kompostu naj bode zemlja. Bolj kot je zemlja humozna, boljša je. Za ta namen je izvrstna zemlja iz ribnikov, jarkov, cestno

blato, šotna stelja itd. Ako ima zemlja premalo sprstenine, zmeša se s šotno steljo ali s kakim zeljiščem n. pr. od krompirja.

Taka podlaga je potrebna da zadržuje vse redilne snovi. Razum tega naj pride zemlja tudi še med posamezne plasti, posebno naj pa tudi pokriva cel kup od vseh strani. Zemlja služi torej kot podlaga in kot odeja.

2. Razven tega so bistveni del za kompost take tvarine, ki povzročajo hitreje raztvorjanje snovi. Take tvarine so posebno apno in gnojnica, ki kemično in fizikalno ugodno vplivata, ki ob enem pa tudi spravita sama po sebi ugodnih snovi za rastline v kompost.

3. Pridejo v poštev tvarine, ki služijo v kompostu zgolj z redilnimi snovmi ali z organsko tvarino, ki dela sprstenino, ali ker ga rahljajo itd.

Take so: straniščni gnoj, živalski odpadki n. pr. kri, drob, dlaka, kosti itd. razni rastlinski odpadki, listje, plevelne rastline, plevele itd., smeti, žaganje (to sicer nima mnogo redilnih snovi, pa ugodno vpliva ker kompost rahlja), vsakoršni pepel, kakor vsakoršni drugi odpadki n. pr. tropine, grušč od zidovja itd.

(Dalje sledi.)

Loterijske številke

Gradec 25. oktobra: 69, 62, 44, 18, 89.
Dunaj 25. oktobra: 12, 40, 88, 57, 55.

Društvena naznanila.

Dne 1. in 11. nov.: »Braln. društva 'Edinost' v Središču gled. predstava »Mlinar in njegova hči« v šol. prostorih. Začetek ob 6. uri zvečer.

Dne 9. novem.: »Ženske podruž. sv. Cirila in Metoda pri Sv. Juriju ob juž. žel.« zborovajne ob 3. uri popol. v gostilni g. Rudolfa Dobovišek.

» » » »Kmt. bral. društva v Hajdini pri Ptuju« veselica z govori, petjem in tamburanjem ter igro v šolskih prostorih. Začetek po večernicah.

Izjava.

Ob priliki, ko se je volil oskrbnik mase v konkurzu zadruge „Landwirtschaftlicher Vorschussverein“ pri Sv. Lenartu, izrazil sem se žaljivo o g. dr. Fr. Rosini. Ker je ta žalitev brez podlage, jo preklicujem, obžalujem, da sem jo izrekel, in prosim g. dr. Fr. Rosino, da mi odpusti.

Sv. Lenart, dne 25. vinot. 1902.

485 1-1

Andrej Stühler.

Dva viničarja

482 3-1

s štirimi delavskimi močmi in

oženjen majer

se sprejmejo pod zelo ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Henrik Malner v Rošpahu pri Mariboru.

Zahvala.

Izrekamo tem potom zahvalo vsem prijateljem in znancem za toliko dokazov odkritosrčnega sočutja ob smrti nepozabnega ljubelega sina gospodaj

Srečko Dobnik,

učenca c. kr. gimnazije v Mariboru,

Zahvaljujemo se zlasti velečast. gospodu dr. Ant. Medvedu, da so opravili za rajnega daritev sv. maše, vodili spreved ter prelepe besede govorili rajnemu v slovo.

Nadalje se zahvaljujemo gosp. c. kr. gymn. profesorju Blažu Mateku, dijakom za ginljivo petje, mnogočastiti domači duhovščini, gg. učiteljem, železniškim uradnikom, c. kr. orožnikom in vsem mnogobrojnim vdležnikom pogreba.

Ponikva, dne 22. vinotoka 1902.

480 1-1

Zalujoči ostali.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Ovinjene sode razne velikosti se zelo ceno prodajo v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 26. 471 3-1

Lepo posestvo, pičlo pol ure od železnične postaje, se proda po zelo nizki ceni za 1400 gl. Njiv je za 20 mernikov setve, 5 oralov hoste in košnje ter dva vinograda. Pri domu so velike brajde in veliko sadnega drevja. Predajalca pove I. Deželak, gostilničar, Orehovo, pošta Sevnica. 462 3-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Priden kočijaž išče službe, zveden vsakega kmetijskega dela, posebno se priporoča č. gg. župnikom ali dekanom. — Kje? pove upravništvo. 479 2-1

Razno.

Oznanilo. Podpisani naznanjam, da še imam na prodaj okoli 6000 ameriškega cepljenega traja in sicer sledeče vrste: Laški rilček, beli burgundec, zelencič (Sylvaner) in pošip — vse vrste cepljene na Riparia portalis. — Cena za cepljenje je za prvo vrsto 12 kr., za drugo 8 kr. Tudi imam še 20.000 okoreničenih divjakov in sicer tudi Riparia portalis. Cena za 1000 kosov je 20 gl. Kdor trte želi, naj se oglasi pri podpisaneemu najpозnejše do 1. dec. — Martin Kupčič, trtnar, Juršinci. 483 4-1

Zahvala. Podpisani se zahvaljuje gosp. dr. Ipavcu, zdravniku v Mariboru, za njegovo požrtvovalnost v ozdravljenju protina (reumatizma), na kateri boleznini je trpel podpisani 4 leta, ter s tem priporoča g. dr. Ipavica vsem na tej boleznini oboletim najprisrčeteje. — Ivan Veras, glav. zastopnik „Slavije“. 484 1-1

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru se priporoča v razna tiskarska dela.

V tiskarni sv. Cirila se dobiva knjižica kapela žalostne Matere božje v Središču in njen častni venec. 486 3-1

Spomenica na zlato mašo dveh arediških rojakov leta 1902 (Lavrencija Herg in Matije Šinko). — Knjižica obsega 136 strani, ima 4 lepe podobe in velja trdo vezana 60 v., po pošti 10 vin. več.

Vizitnice

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.